

1) SKLANJANJE SAMOSTALNIKOV MOŠKEGA SPOLA

ednina	dvojina	množina
dober priatelj	dobra priatelja	dobri prijatelji
dobrega priatelja	dobrih priateljev	dobrih priateljev
dobremu priatelju	dobrima priateljema	dobrim priateljem
dobrega priatelja/dober stol	dobra priatelja	dobre prijatelje
o doberem priatelju	o dobrih priateljih	o dobrih priateljih
z dobrim priateljem	z dobrima priateljema	z dobrima priateljema

Posebnosti 1. moške sklanjatve:

- samostalniki, ki pomenijo bitja, imajo v tožilniku (akuzativu) ednine končnico –a namesto končnice –o (npr. Vidim Jakoba, pesnika : vidim stol, park);
- preglas (za č, ž, š, c, j se o > e, npr. s **krajem** (or. ed.), **krajev** (rod. mn.) ...);
- samostalniki, kot so grad, med, mir, imajo v rodilniku ednine končnico –u namesto končnice –a;
- polglasnik na koncu besede pri sklanjanju izpade (npr. Prešeren – Prešerna);
- samostalnikom na –r (in osebnim imenom na –i) se osnova podaljšuje z –j (gospodar – gospodarja, Vili – Vilija, Toni – Tonija ...);
- po prvi moški sklanjatvi sklanjamо tudi nekatere samostalnike, ki se ne končajo na soglasnik, ampak na –o oz. –e (npr. avto, bife, metro, finale) – to so **prevzeta** občna imena (ta so namreč v slovenščini načeloma moškega spola).

1. Dopolnite.

Včeraj sem srečal _____ (Janez). Na glavi je imel zanimiv _____. (klobuk). Vprašal sem ga, ali ve, kje je Petra, ker je že dolgo nisem videl. Rekel je, da živi v _____ (Maribor). Tam ima hišo, službo in _____ (mož). Ima tudi dva _____ (otrok). Pravi, da ji je v službi zelo všeč, da ima dobre _____ (sodelavec, mn.), vendar da velikokrat pogreša _____ (priatelj, mn.). Čisto jo razumem, saj tudi sam mislim, da je brez _____ (priatelj, mn.) težko živeti. A rekla je, da je sedaj že bolje, ker je spoznala nekaj novih ljudi in da ima celo že dve dobri prijateljici.

2. Dopolnite.

Miha, si videl kje moj _____ (računalnik)?!

Knjige sem podaril _____ (dva prijatelja).
_____(sošolec, mn.) zaupam, saj jih poznam že dolgo.

Na izlet sem šel _____ (Marko, s kom?).

Včeraj sem bil v kinu _____ (sostanovalec, dv.).

O _____ (slovenski fant, mn.) sem slišala le lepe stvari.

Mama ne gre nikamor brez _____ (oče).

Oče pa nikoli ne gre na košarko brez svojih _____ (sin, dv.).

Oh, spet ti špageti. Pa saj veš, da ne maram _____.

3. Besede v oklepajih postavite v ustrezne sklone.

V kartoteki sem bral imena _____ (pisatelj) in naslove knjig.

V našem razredu je dvajset _____ (učenec)

V Postojno smo se odpeljali z dvema _____ (avtobus).

Na Bled pa smo šli kar s tremi _____ (avtobus).

Že dve leti se ukvarjam z _____ (namizni tenis).

Drevo je polno vabljivih in okusnih _____ (sadež).

O tem se bo treba posvetovati z obema _____ (učitelj).

Peter je poslal elektronsko pismu _____ (Alen).

Mojega _____ (najboljši prijatelj) danes ni bilo v šoli.

Po tekmovanju so _____ (Andrej) vsi občudovali.

Marjan je zahteval od _____ (Milan), da takoj izgine.

Ne poznam _____ (Marko).

Tega _____ (sir) ne maram.

Majda se je spet sprla s _____ (prijatelj, mn.).

Ne poznam tega _____ (človek).

4. Maja je zelo aktivno dekle. Pravi, da si ne more predstavljati življenja brez ...

dober računalnik – nov avto – dober in prijazen fant – (veliko) denar – majhen pes – zanimiv film (mn.) – najboljši prijatelj (dv.) – starejši brat – najnovejši CD-predvajalnik – dlančnik – ples

5. V prostem času Maja sliká. Svoje slike je poklonila (podarila) že ...

oče – prijazen dedek – najboljši prijatelj (dv.) – učitelj matematike – simpatičen sosed – mlajši brat – sošolec iz gimnazije – znanec (mn.) – Marko – sostanovalec (dv.)

6. Ko gre Maja na fakulteto, navadno sreča ...

Matej – prijazen sosed (dv.) – profesor iz osnovne šole – Majin brat – bratov najboljši prijatelj – Miha – Tine – poštar – vratar fakultete

7. Velikokrat razmišlja o ...

svet – fant (mn.) – brat (dv.) – nov avto – prenosnik – dober film (mn.) – simpatičen sosed

8. Ko gre plesat, pleše z/s ...

Marko – starejši brat – študent (mn.) – sošolec (mn.) – simpatičen fant (dv.) – Tine – Andrej
